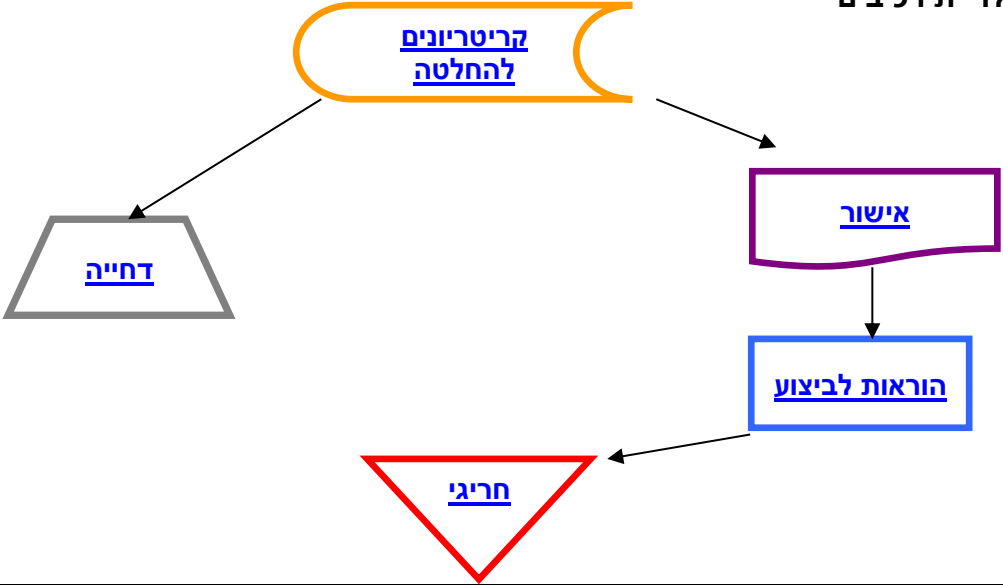

המוסד לביטוח לאומי - מינהל הביטוח והגביה

תאריך: 24.11.2008	חוזר כללי מס' / 175 / 08 חוזר ביטוח מס' / 1380 חוזר גביה מעבידים מס' / 1437
נושא: סוגי מבטחים תת נושא: עובדי משק בית שם החוזר: בחינת מעמד מועסקים במשק בית, שימוש בשאלונים ונוהל הפניית תיקים לחקירות חוץ	
מטרת החוזר: מתן הנחיות ויצירת אחידות באופן הטיפול במועסקים במשק בית	
פתח דבר	
הגדרות	
<p style="text-align: right;">גלריית רכיבים</p> <pre>graph TD; A[קריטריונים להחלטה] --> B[דחייה]; A --> C[אישור]; C --> D[הוראות לביצוע]; D --> E[חריגי];</pre>	
נספחים שאלון למעביד ולעובד	
רשימת תפוצה	

המוסד לביטוח לאומי - מינהל הביטוח והגביה

פתח דבר

צוות חשיבה שהוקם עפ"י כתב מינוי מסמנכ"ל הביטוח והגביה ריכז המלצות בשלושת הנושאים הבאים:

- א. בסוגי העבודות המוכרות כמשק בית וסוגי העבודות שאינן מוכרות כמשק בית;
- ב. באופן השימוש בשאלונים למעסיק ולעובד;
- ג. בנוהל העברת תיקים לחקירות חוץ;

סמנכ"ל הביטוח והגביה קיבל המלצות הצוות והוכן חוזר ביצוע אשר יפרט את נהלי העבודה בנושאים הנ"ל.

בתוקף: 1.11.2008

[חזרה](#)

הגדרות

מהי עבודה במשק בית?

עובד במשק בית נחשב מי שמועסק בעבודות שוטפות ורגילות במסגרת ביתו הפרטי של המעסיק או בעבודות ניקיון בבנין משותף. נכללים גם מי שעוסקים בטיפול בילדים/מבוגרים/קשישים/סיעודיים (רשימה מלאה ומפורטת מצורפת בהמשך).

מדובר בעבודות שבטבען נחוצות לשמירה על אחזקה תקינה ועל תפקוד של משק הבית הפרטי ו/או הבנין המשותף וסיוע לבעל הבית הפרטי ו/או לבני ביתו בניהול משק הבית.

[חזרה](#)

קריטריונים

להלן העקרונות המצטברים על פיהם ייחשב מבוטח כעובד במשק בית:

- ✓ המעסיק הוא אדם פרטי (או ועד בית) והעבודה אינה לצורך עסקו או משלח ידו של המעסיק.
- ✓ העבודה נחוצה וחיונית ואם לא היו מעסיקים את העובד היו מעסיקים עובד אחר במקומו.
- ✓ לעובד במשק הבית משולם שכר ריאלי (ולא סמלי) ואינו עובד בהתנדבות ו/או ללא שכר.
- ✓ העובד במשק הבית אינו מבצע העבודה במסגרת עזרה הדדית טבעית בין בני המשפחה ו/או בין החברים;
- ✓ העבודה שמבוצעת נמדדת בכסף ומוערכת כשכר עבודה במסגרת קשר חוזי להסדרת זכויות וחובות שבין עובד למעבידו.
- ✓ עיקר העבודה נעשה באופן סדיר וקבוע במסגרת שעות עבודה ו/או ימי עבודה קבועים.

המוסד לביטוח לאומי - מינהל הביטוח והגביה

- ✓ העובד במשק הבית מחויב לבצע את העבודה באופן אישי.
- ✓ העובד במשק הבית אינו מעסיק עובדים בביצוע העבודה.
- ✓ היקף העבודה הוא ריאלי וסביר ביחס לסוג העבודה.

[חזרה](#)

דח"ה

להלן סוגי העבודות אשר לא נכללות במשק בית ואשר ידחו על הסף (מעמדם ייבחן כעובד עצמאי)

הסבר	תנאי עבודה	סוג העבודה	
סעיף זה מתייחס בין היתר למורים פרטיים אשר מלמדים ילדים בביתם הפרטי (של הילדים ו/או קל וחומר בביתם של המורים) במקצועות שונים כגון חשבון, אנגלית, תורה, הכנה לבר מצווה וכד', וכן למשל לקלינאית תקשורת אשר מלמדת ילד בגן הילדים ו/או בביתו הפרטי.	בכל תנאי ההעסקה	הוראה פרטית, הנחיית סדנאות, הנחיית חוגים והעשרות וכד'	1.
	אם עיקר עיסוקו בגננות	גן	2.
	בכל תנאי ההעסקה	ניקיון ואחזקה של עמותות לרבות של בתי כנסת, מסגדים וכנסיות	3.

[חזרה](#)

חריגה

כל מקרה בו קיימת התלבטות אם לסווג המבוטח כעובד במשק בית ו/או הפניית שאלונים ו/או שליחת תיק לחקירה – מנהל התחום יעביר הבקשה להתייעצות מול הרפרנט במשרד הראשי

[חזרה](#)

המוסד לביטוח לאומי - מינהל הביטוח והגביה

הוראות לביצוע

לאחר שקיבלנו טופס הודעה על העסקת עובד במשק בית ומצאנו שהעיסוק מתאים לעבודה של משק בית יבוצעו הפעולות הבאות:

שלב א': לבצע בדיקה האם יש לעשות שימוש בשאלונים:

לחזור מצורף שאלון חדש אשר החל ממועד פרסום החוזר יש לעשות שימוש בו באחד ו/או יותר מהמקרים המפורטים להלן:

- א. קיימת קרבה משפחתית בין העובד והמעביד.
 - ב. בטופס ההצהרה על פתיחת תיק משק הבית מוצהר כי שעות העבודה הן פחות משש שעות בחודש.
 - ג. בטופס ההצהרה על פתיחת תיק במשק הבית מוצהר כי סך השכר המשולם במור מ-150 ₪ בחודש.
 - ד. הוגשה בקשה לביטוח רטרואקטיבית לתקופה שעולה על שנה.
 - ה. לאחר מועד התשלום הראשון, או לאחריו, מתברר כי סכום כל דמי הביטוח ששולמו ע"י המעביד הם פחות מ-50 ₪ בחודש (סעיף זה יופעל ע"י אגף מעבידים אשר יעביר רשימות לסניפים ויקבע סדרי העדיפויות לטיפול במקרים אלו).
- ו. כל מקרה אחר בו פקיד הביטוח והגביה משתכנע כי יש הצדקה לשליחת השאלון. פקיד הביטוח והגביה שעיין בשאלון יחליט, האם לאשר פתיחת התיק או לדחות הבקשה (תוך ציון הנימוקים להחלטתו) – החלטה מנומקת תישלח לפונה.

שלב ב': הפניית תיק לחקירה

להלן המקרים בהם חלה חובה להעביר התיק לחקירת חוץ (מדובר במקרים בהם העבודה מתמשכת ולא נעשתה באופן חד פעמי).

מקור המידע הוא המידע שנמסר ע"י המעסיק במועד פתיחת העיסוק ו/או מהשאלון שמולא על ידי המעסיק והעובד.

- א. העבודה המבוצעת היא פחות מארבע שעות בממוצע בחודש.
 - ב. הוגשה בקשה לביטוח רטרואקטיבית לתקופה שעולה על שנה ולא הומצאו הוכחות משכנעות ו/או הסברים מניחים הדעת.
 - ג. כל מקרה אחר אשר הפקיד משתכנע כי יש הצדקה להעברת התיק לחקירה.
- פקיד הביטוח והגביה שעיין בחקירות יחליט, האם לאשר פתיחת התיק או לדחות הבקשה (תוך ציון הנימוקים להחלטתו).

[חזרה](#)

המוסד לביטוח לאומי - מינהל הביטוח והגביה

אישור עבודה
במשק בית

להלן סוגי העבודות המוכרות במשק בית

סוג העבודה	תנאי עבודה	הסבר
1. עבודות ניקיון	העבודה מתבצעת בבית הפרטי ובחצרות הבית הפרטי. מדובר בעבודות ניקיון לרבות בישול, גיהוץ, קיפול כביסה וכד'.	העבודה מתבצעת על ידי העובד עצמו והוא אינו מעסיק עובדים מטעמו
2. טיפול, השגחה ושרותי שמרטפות	<u>עיקר</u> העבודה לא מתבצעת בבית של המטפל	סעיף זה מתייחס לטיפול בילדים, קשישים וחולים הזקוקים להשגחה. במסגרת זו יכללו גם מצבים זמניים שהטיפול מתבצע מחוץ לבית כגון: בתי אבות, בית חולים וכד'.
3. עבודות ניקיון וחצרות בבתים משותפים	העבודות מתבצעות ברכוש המשותף ולא ברכוש הפרטי ומבצע העבודה אינו מעסיק עובדים	מתייחס למעסיק שהוא ועד בית
4. נהג פרטי	ההסעה מתבצעת שלא בכלי הרכב של הנהג הפרטי, והנהג לא נשלח מטעם חברה ו/או מעסיק אחר	
5. שומר	בכל תנאי ההעסקה ובלבד שלא נשלח לעבודה מטעם חברה	
6. מטפל שנשלח ע"י חברה פרטית ומועסק ע"י המטופל <u>מעבר</u> לשעות שנקבעו ע"י החברה		בתחום הסייעוד
7. העסקה משותפת ע"י קבוצת הורים בשמירה על ילדים	גם אם ההעסקה מחוץ לבית	על קבוצת ההורים המעסיקה לצרף מכתב בו הם מציינים מי נבחר לשמש כמעסיק ועל מי תחול חובת הדיווח והתשלום

[חזרה](#)

המוסד לביטוח לאומי - מינהל הביטוח והגביה

רשימת תפוצה

נמענים לביצוע: פקידי ביטוח וגביה

העתק לידיעה: מנהלי סניפים, מנהלי תחום ביטוח וגביה

[חזרה](#)

שאלון למעביד ולעובד

המוסד לביטוח לאומי

אגף ביטוח ובריאות/ אגף גביה ממעסיקים

תאריך _____

לכבוד _____

הנדון : הצהרה על עבודה במשק בית

בעקבות קבלת ההודעה על העסקה במשק בית ועל מנת שנוכל לטפל בבקשה ולקבוע מעמד נבקש למלא השאלון הרצ"ב על כל פרטיו ולהחזירו אלינו בהקדם ולא יאוחר מ-30 ימים. לתשומת לבך! לשאלון שני חלקים – הראשון מיועד למילוי על ידך, כמעסיק. השני, מיועד למילוי על ידי העובד. עליך כמעסיק חלה החובה להעביר חזרה את השאלון ובמידה שלא יוחזר בפרק הזמן נראה בהודעתך על ההעסקה כמבוטלת. אין במילוי טופס פתיחת תיק העסקת משק בית ו/או במילוי השאלון כדי לאשר קיומם של יחסי עובד ומעביד על ידי המוסד לביטוח לאומי.

סעיף זה ימולא וייחתם ע"י המעביד:

שם המעסיק/ ה מס' ת.ז. שנת לידה

כתובת המעסיק/ ה טלפון

נייד

המוסד לביטוח לאומי - מינהל הביטוח והגביה

סמן/י בעיגול מהו עיסוקך: שכיר / עצמאי/ תלמיד ישיבה/ סטודנט/ עקרת בית/ אחר
מקום העבודה / הלימודים של המעסיק וכתובתו

.....

שם בן/ בת הזוג מס' ת.ז. שנת לידה

.....

מקום עבודתו/ ה של בן/ בת הזוג וכתובתו

.....

פרטים על העובד/ת המועסק/ת:

שם העובד/ת מס' ת.ז. שנת

לידה.....

האם קיימת קרבה משפחתית? כן / לא

איזו קרבה

האם קיימת קרבה אחרת? כן / לא

ציין/י איזו קרבה

כתובת העובד/ת טלפון טלפון נייד

.....

תאריך תחילת העבודה

סמן/י בעיגול מהו תפקידו/ ה של העובד/ת : עוזר/ת בית / מטפל/ת / אחר
נא פרטי/ המשימות

.....

היכן מתבצעת העבודה

פירוט ימי העבודה

פירוט שעות העבודה: מס' שעות משעה עד שעה

.....

מה השכר שמקבל/ת

האם שכר שעות/ יומי / שבועי / חודשי (מחק את המיותר).

האם מועסקים עובדים נוספים? כן/ לא אם כן פרט שם ומ.ז.

כיצד משולם השכר- לפרט

.....

מדוע התחלת להעסיק עובד במשק בית כעת / מה הצורך שנוצר

בהעסקה.....

הערות

.....

הצהרת המעסיק

אני החתום/ ה מטה בהתאם לפרטים שמסרתי בשאלון זה, מצהיר/ ה בזאת כי כל הפרטים הרשומים
בשאלון זה, הם נכונים ומלאים, והריני מתחייב/ ת להודיע למוסד לביטוח לאומי על כל שינוי
בפרטים שמסרתי.

ידוע לי כי בהתאם לחוק הביטוח הלאומי, אדם אשר מסר הצהרה כוזבת או העלים עובדה בקשר
לדמי ביטוח ו/או קשר קשר עם אדם אחר כדי להביא להקטנת דמי ביטוח, עובר על החוק וצפוי
לקנס כספי או מאסר.

המוסד לביטוח לאומי - מינהל הביטוח והגביה

.....

 תאריך שם המעסיק/ה חתימת המעסיק/ה

הערה: במידה שהינך מבקש לבטח עובד/ת מעל לתקופה של מעל 12 חודשים אחורה, הינך מתבקש להמציא בנוסף - תצהיר של המעסיק והעובד חתומים ע"י עורך דין או בית המשפט (ראה ברצ"ב דוגמה לעריכת תצהיר).

לידיעתך במידה שנחליט כי התקיימו יחסי עובד ומעביד בינך לבין העובד/ת, מעל לתקופה של 12 חודשים אחורה תחויב בדמי בטוח עפ"י תקנה 8 א' לתקנות הביטוח הלאומי, דהיינו, תחויב עפ"י הכנסה לחודש של מחצית השכר הממוצע במשק או לפי שכרו של העובד בפועל, לפי הגבוה.

הינך מתבקש להחזיר אלינו הטפסים הרצ"ב בתוך 30 יום מיום קבלת מכתב זה. אי היענותך למכתבנו זה בתוך 30 יום תאלץ אותנו לדחות בקשתך לבטח העובד/ת במשק בית על כל המשתמע מכך בחוק.

סעיף זה ימולא וייחתם ע"י העובד:

שם העובד/ת
 לידה
 כתובת העובד/ה
 ניד
 שם בן/ בת הזוג
 מס' ת.ז. שנת לידה
 טלפון
 מס' ת.ז. שנת לידה
 מקום עבודתו/ה של בן/ בת הזוג וכתובתו

פרטים על מקום העבודה:

שם המעסיק/ה
 כתובת המעסיק/ה
 טלפון
 סמן/י בעיגול מהו עיסוקך: שכיר / עצמאי/ תלמיד ישיבה/ סטודנט/ עקרת בית.
 האם קיימת קרבה משפחתית? כן / לא איזו קרבה
 האם קיימת קרבה אחרת? כן / לא ציין/י איזו קרבה (שכנים, מכרים וכו')

תאריך תחילת העבודה
 נא פרטי המשימות

מקום ביצוע העבודה
 ציין /י מה המרחק ממקום מגוריך למקום עבודתך
 מהו אופן הגעתך לעבודה.....
 כמה זמן אורכת ההגעה למקום עבודתך

המוסד לביטוח לאומי - מינהל הביטוח והגביה

פירוט ימי העבודה
פירוט שעות העבודה: מס' שעות משעה עד שעה

מה שכרך.....
האם שכר שעת/ יומי / שבועי / חודשי (מחק את המיותר)
כיצד משולם השכר- לפרט

האם מדובר בעבודה קבועה וסדירה או שמדובר בעזרה בין שכנים/
מכרים.....

האם ידוע לך על עובד קודם שעסק בעבודתך לפני שהתחלת לעבוד

מדוע התחלת לעבוד במשק בית כעת / מה הצורך
בהעסקתך.....

מי הפנה אותך לעבודה
באם הינך נעדר/ ת מהעבודה, האם המעסיק/ ה מזמין/ ה עובד אחר במקומך?

סמך/ י בעיגול מהו תפקידך: עוזר/ ת בית / מטפל/ ת.
האם הינך עובד /ת במקומות נוספים מלבד ממשק בית? אם כן ציין היכן, מה תפקידך ומהן ימי
העבודה ושעות העבודה

אם הינך לומד/ ת ציין/ י מקום לימודים וכתובתו

ימים ושעות לימוד

הערות

הצהרת העובד

אני החתום/ ה מטה בהתאם לפרטים שמסרתי בשאלון זה, מצהיר/ ה בזאת כי כל הפרטים הרשומים
בשאלון זה, הם נכונים ומלאים, והריני מתחייב/ ת להודיע למוסד לביטוח לאומי על כל שינוי
בפרטים שמסרתי.

ידוע לי כי בהתאם לחוק הביטוח הלאומי, אדם אשר מסר הצהרה כוזבת או העלים עובדה בקשר
לדמי ביטוח ו/או קשר קשר עם אדם אחר כדי להביא להקטנת דמי ביטוח, עובר על החוק וצפוי
לקנס כספי או מאסר.

חתימת העובד/ ת

שם העובד/ת

תאריך

המוסד לביטוח לאומי - מינהל הביטוח והגבייה

המוסד לביטוח לאומי - מינהל הביטוח והגביה

נספח 2